

Sallai Éva főszerk.

Mestertanár videoportál (Szekszárdi Júlia)

ESZTERHÁZY KÁROLY FŐISKOLA. EGER. 2011.

Online filmtár a pedagógus szakma megújításáért

A Mestertanár videoportál (1) 2011 áprilisában kezdte meg működését. Az egyre bővülő, jelenleg körülbelül száz videót tartalmazó, filmes adatbázis korszerű lehetőséget biztosít a tanárképzésre, a gyakorló tanárok továbbképzésére és a tanártovábbképzésen túl a szakmai önfejlesztés számára is.

A videoportálról általában

A Mestertanár videoportál a pedagógus tevékenységet segítő videofelvételeket tartalmaz, és aktív online közösségi fórumot kínál a pedagógushallgatóknak és a gyakorló pedagógusoknak. A portált az Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kara alapította, létrejöttéhez a TÁMOP 4.2.1. pályázati program nyújtott támogatást.

Az alapítással azonos időben jött létre a Mestertanár Szerkesztőség, amely szakmai felelősséget vállal a portálra kerülő videoanyagok tartalmáért. A szerkesztőség célja, hogy a tanárrá válás folyamatában korszerű, a sokszínű iskolai valóságot közel hozó eszközöket adjon a felhasználók kezébe. Legyenek akár tanárokat képző oktatók, akár tanárjelöltek, mentortanárok vagy éppen kezdő szakaszban lévő gyakorló tanárok. Feladata a tanárképző intézmények oktatóival és a pályakezdő pedagógusokkal az iskolákban dolgozó szakemberek munkáját egyaránt segítő videofelvételek összegyűjtése, új felvételek készítése, és ezáltal az érdeklődők segédanyagokkal való ellátása. Olyan szakmai szolgáltatás bevezetése, amely hatékonyan segíti a tanárok professzionális munkájának kialakulását és fejlesztését.

A videoportál működtetése a következő alapelvekre épül:

- Új szolgáltatás létrehozása, amely segíti a tanárrá válást, valamint a korszerű pedagógiai kultúrát közvetíti és a kompetenciaalapú oktatási szemléletet képviseli.
- A videoportál minden műveltségterület és minden kulcskompetencia fejlesztéséhez tartalmaz hasznos, korszerű tanulási környezetet bemutató anyagokat.

- Az új videofelvételek az oktatási integrációban eredményes intézményekben és az alternatív pedagógiai programokat megvalósító iskolákban készülnek.

A videoportál az igények széles körét hivatott kielégíteni. Nyilván más érdekli a pályakezdőt, mint a rutinos szaktanárt, más szempontok merülnek fel az osztályfőnöki munka, az iskolavezetés vagy a gyermek- és az ifjúságvédelem kapcsán. A portálra feltöltött videofelvételek regisztráció után tekinthetők meg. A folyamatosan bővülő gyűjteményben történő eligazodást a címkefelhő segíti. A látogatóknak lehetőségük nyílik megtekinteni a kiválasztott filmeket, beszélgetéseket kezdeményezni az oldal közösségi fórumán, illetve bekapcsolódni az ott zajló eszmecserebe. A videoportál új felvételeinek bővítésében a szerkesztőség számít a gyakorló tanároknak kiírt pályázatra beküldött filmekre és a hallgatók versenytanításainak dokumentumaira is.

A portálon különböző műfajú és változatos tartalmú filmek találhatók az osztálytermi felvételektől az elméleti előadásokig. A neves szakemberek által tartott rövidebb-hosszabb előadások lehetőséget adnak egy-egy szakmai kérdéshez kapcsolódó kutatási eredmény vagy új nézőpont megismerésére. Az iskolai felvételekhez kapcsolódó rövid szakértői elemzések segítik az iskolai jelenségvilág alaposabb megismerését, megértését, esetenként kisebb műhelyekben történő megbeszélését.

A pedagógusokat foglalkoztató nevelési kérdések közül kiemeljük dr. Buda Mariann két előadásának felvételét. Az egyik az iskolai erőszakkal (2), a másik az iskolai zaklatás körül kialakult tévhitekkel (3) foglalkozik. A gyűjteményben megtalálható Kepes András interjúja Zimbardóval (4), aki híres börtönkísérletéről, illetve Aronsonnal (5), aki a nagy hatású mozaikmódszerről beszél. Számos film foglalkozik a hátrányos helyzet problematikájával (6), és lehetőség van betekintést nyerni egyes alternatív iskolák gyakorlatába is. Több tanítási óra részletét is megtalálhatjuk a folyamatosan bővülő gyűjteményben. A következőkben a magyar nyelv és irodalom tantárgyhoz kapcsolódó filmekről szólnunk részletesebben.

A magyar nyelv oktatásához kapcsolódó filmek

Az írásjelek helyesírása – ötletbörze (7)

A tanárjelölt az óra bevezető részében ötletbörzét tart az írásjelek helyesírási kérdéseiről, ezáltal átismétli a már tanultakat, és egyben ráhangolja az osztályt a témára. A felvetődő gondolatok a táblára kerülnek. A grafikai rendező használatával, applikációval segítik a felidézést, és példák gyűjtésével verbálisan is illusztrálják az elsajátítandó szabályokat. Időtartam: 3,45 perc.

Az írásjelek helyesírása – páros munka (8)

A filmen a tanárjelölt nagyon világos, jól követhető feladatismertetése után a diákok párban dolgoznak dalszövegekkel. A munka befejezésének közeledő határidejét a pedagógus visszaszámlálással jelzi. A megoldások megbeszélését példaértékű értékelés követi. (A tanítási óra videofelvételt megelőző időszakában a tanulók szellemi totót töltöttek ki, ezt ellenőrizték és értékelték.)

A tulajdonnevek helyesírása – Ismerd meg szűkebb hazánkat 1. (9)

Miután a tanárjelölt megjelölte az óra célját, idegenvezetőként kalauzolja a hatodikosokat. Az osztályt két csoportra, a Honfoglalókra és a Felfedezőkre bontja. Mialatt a gyerekek a feladatlapokon és a füzetükben dolgoznak, a tanár a táblán szépen rendezett applikációt készít. Irodalmi művekből hoz példákat, és gondosan követi az egész osztály munkáját. Folyamatosan ellenőrizz, és gondosan értékeli. Időtartam: 12,03 perc.

A tulajdonnevek helyesírása – Ismerd meg szűkebb hazánkat 2. (10)

Hatodik osztályosok dolgoznak kis csoportokban. A felvételen jól érzékelhető a tanulók aktivitása és a tanárjelölt segítségnyújtása. A munka végeztével az egyik tanuló ismerteti az eredményt: egy kitalált városban kalauzol bennünket úgy, hogy közben az előforduló tulajdonnevek helyesírását is közli. A feladat elvégzése során a szabályok alkalmazásának gyakorlása mellett a gyerekek beszédkézsége és fantáziája is fejlődik. Időtartam: 5,32 perc.

Az írásjelek helye – játékosan (11)

A diákoknak csoportban, kockadobással, véletlenszerűen kell írásjeleket alkalmazniuk. A tanárjelölt instrukciói világosak, személyisége nyugodt, inspiráló légkört teremt. A feladatok megoldása csoportban zajlik, az értékelés közösen történik. Időtartam: 10,29 perc.

Játékos nyelvtanóra – A kiejtés elve helyesírásunkban (12)

Az óra bemelegítő részletében több játékos feladatot is végeztek a tanulók. A tanárjelölt kihív egy diákot, neki súgja meg a tennivalókat. Kettőjük szavaiból kell kitalálni a szabályt, majd frontálisan, labda használatával folyik tovább a játék. Az óra derűs, oldott légkörben zajlik. Időtartam: 2,44 perc.

Most mutasd meg! – A kiejtés elve helyesírásunkban (13)

Az óra egészében egymásra épülve, váltakozva jelennek meg a játékos és a komoly elemek. Az óra elején a tanárjelölt „indián beszélgetéssel” motiválja a diákokat, majd fűrtábrát készít a kiejtés elvéről. A tanulók kezdetben nehezen mozdulnak, ugyanis nem értik a feladatot, de a tanár türelmesen rávezeti őket a gondolatmenetre, és játékos feladattal törekszik az aktivizálásukra. A felvételen látható activity játék egyszerre szolgál lazításként, és segíti a kifejezőkészség fejlesztését, hiszen a diákoknak mozdulatokkal, azaz nem verbális eszközökkel, illetve verbálisan is kell kommunikálniuk. Egyre nagyobb érdeklődéssel vesznek részt az órán, és az érdeklődésük megmarad a tanultak rögzítésekor, amikor szabálykereséssel pontosítják a tapasztaltakat. Időtartam: 5,09 perc.

Az idegen szavak helyesírása – csoportban (14)

A felvételt megelőzően csoportokban dolgoztak a tanulók: szövegalkotási feladatot oldottak meg, ezt értékelték, majd PowerPoint prezentáción kivetítve ellenőrizték. A tanárjelölt a csoportokat színekkel jelölte, és a munka közben ezeket a jelöléseket használta. A filmen feladatlapokban (sajtóból vett cikkekből) keresnek hibásan írt szavakat, ezeket a hibával együtt felírják a táblára. A munka során kooperatív csoportmódszereket használnak, az értékelés frontálisan történik. Időtartam: 7,24 perc.

Idegen szavak helyesírása – zenehallgatással (15)

Az idegen szavak helyesírását tanító óra ráhangoló része látható a filmen. A tanárnő zenehallgatással indítja az órát, miután kiosztotta a meghallgatandó dal szövegét. (Az osztály művészeti érdeklődésű, egyik fele emelt szinten tanulja az ének-zene tantárgyat, ezért különösen jó ötlet a zenei indítás.) A kiosztott szövegből azonban hiányoznak az idegen szavak. A dal tréfás, régies szövegű, és idegen szakszókat tartalmaz. Ezeket kell hallás után felírni a feladatlapra. Végül a táblára kerülő szavakat értelmezik a tanulók. Időtartam: 6,22 perc.

A szóösszetételek helyesírása (16)

A felvételt megelőzően a szóalkotási módokat ismételték át a tanulók. Képrejtvény segítségével alkottak mondatokat. A külön- és az egybeírást szemléltető megoldásokat a táblán és a füzetben is rögzítették. A filmen látható órarészletben a tanár által megadott szavakhoz kell a tanulóknak közös elő- vagy utótagot találniuk. A gyakorlat alkalmas a szókincs fejlesztésére és a szavak jelentésváltozásainak tudatosítására. Időtartam: 3,50 perc.

A magyar irodalom oktatásához kapcsolódó filmek

Óratervek IKT-használattal – irodalomóra (17)

A felvételen a tanárjelölt ismerteti az óra tervét. Az óra témája a görög eposzok poétikai jellemzői. Az óra az SDT anyagára épül, és a feldolgozás csoportmunkával válik dinamikussá. Kihasználja az interaktív tábla lehetőségeit, és ellenőrző kvízzel kívánja zárni a folyamatot. Időtartam: 3,44 perc.

A romantika kora – Kölcsey Ferenc költészete (18)

A kompetenciaalapú tananyagot feldolgozó óra az SDT anyagából összeállított feladatokra épít, amelyeket csoportmunkában oldanak meg a 11. évfolyamos tanulók. Az egyes csoportok különböző témákat dolgoznak fel: a romantika korának zenéjét, festészetét, Kölcsey Ferenc életrajzát, illetve a Himnusz műfaji sajátosságait veszik végig. Ezt követően az egyes csoportok szóvivői ismertetik a megoldást. A megbeszélés után az interaktív tábla alkalmazásával működtetett szavazórendszerrel történik az ellenőrzés. Időtartam: 10,06 perc.

A Szózat és a Himnusz összehasonlítása (19)

Az óra első részében e-book alkalmazásával keresik meg a diákok egyéni munkával a két költeményre jellemző kifejezéseket, és csoportosítják őket. A második részben frontális osztálymunka keretében hasonlítják össze a két versből vett idézeteket, majd párokba rendeződve dolgoznak az e-bookkal. A megoldást frontálisan beszélnek meg. Időtartam: 7,15 perc.

Bár a fentiekben a magyar nyelv és irodalom tárgyhoz kapcsolódó filmeket emeltük ki, a portál ugyanilyen színes kínálatot biztosít más tantárgyak tanításához csakúgy, mint az általános pedagógiai kérdések átgondolásához. Minél többen ismerik az oldalt, annál nagyobb a lehetőség arra, hogy a felhasználók maguk is az oldal aktív alakítójává váljanak, és a beküldött filmekkel tovább bővítsék, színesítsék a kínálatot.

Hivatkozások

- (1) <http://mestertanarvp.ektf.hu>
- (2) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/100>
- (3) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/102>
- (4) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/27>
- (5) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/24>
- (6) <http://mestertanarvp.ektf.hu/taxonomy/term/47>
- (7) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/92>
- (8) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/94>
- (9) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/97>
- (10) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/97>

- (11) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/98>
- (12) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/99>
- (13) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/90>
- (14) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/95>
- (15) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/93>
- (16) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/91>
- (17) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/73>
- (18) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/239>
- (19) <http://mestertanarvp.ektf.hu/node/122>

(A linkek letöltési ideje: 2011. augusztus 8.)

Szekszárdi, Júlia: Master teacher video hosting service – An online film archive for renewing the teaching profession

Az írás szerzőjéről

Szekszárdi Júlia

Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Románia

szekszardi.julia[kukac]gmail.com